Pedagógiai Program

Lépésről lépésre a táguló világ felé

Intézmény OM-azonosítója: 202691	Készítette: ..... Kis Luca Tekla Megbízott óvodaigazgató

Legitimációs eljárás	
Egyetértési jogával élve a nevelőstestület nevében elfogadja: Bódi Loretta .....Bódi Loretta.....	

A dokumentum jellege: Nyilvános

Érvényessége: 2026.09.01. –

Készült: 2026.08.27.

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETŐ 3
1.1. Az óvoda adatai: 3
2. AZ ÓVODAI NEVELÉS ALAPELVEI 5
2.1. Pedagógiai szemlélet 5
2.2. Óvodakép 6
2.3. Gyermekkép 8
3. A „LÉPÉSRŐL-LÉPÉSRE A TÁGULÓ VILÁG FELÉ" ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA, FELADATA 10
3.1. A programunk alapelve 11
3.2. Az óvoda átfogó nevelési feladatai 11
3.3. Az óvodai nevelés általános feladatai 12
3.3.1. Az egészséges életmód alakítása 12
3.3.2. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés 13
3.3.3. Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása 14
4. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE 15
4.1. Napirend 15
4.2. Hetirend 16
4.3. Személyi feltételek 16
4.4. Tárgyi feltételek 17
4.5. Az óvoda kapcsolatai 17
5. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI 20
5.1. Játék 20
5.2. Verselés-mesélés 25
5.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc 26
5.4. Rajzolás, mintázás, kézi munka 28
5.5. Mozgás 30
5.6. A külső világ tevékeny megismerése 33
5.7. Munka jellegű tevékenységek 36
5.8. A tevékenységben megvalósuló tanulás 38
6. HAGYOMÁNYOK, ÜNNEPEK 42
7. GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG 43
8. MELLÉKLETEK 45
9. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK 47

1. BEVEZETŐ

1.1. Az óvoda adatai:

1. Az intézmény hivatalos megnevezése: ORGONÁCSKA Alapítványi Óvoda

2. Az intézmény típusa: Óvoda

3. Az intézmény székhelye: 7632 Pécs, Gárdonyi Géza u. 2/1.

4. Az intézmény OM azonosítója: 202691

5. Az intézmény adószáma: 18940891-1-02

6. Az intézmény alapítója és fenntartója: Orgonácska Gyermek Képességfejlesztő Alapítvány

7. A fenntartó és alapító székhelye: 7632 Pécs, Orgona u. 1.

8. Az alapítás éve: 2013

9. Az intézmény jogállása: önálló jogi személy

10. Az intézmény gazdálkodásának módja: önállóan gazdálkodó

11. Az intézmény típusa: óvoda

12. Az intézmény csoportjának száma: 1

13. Az intézménybe felvehető maximális létszám: 20 fő

14. Az intézmény alaptevékenysége:

Az óvoda a gyermek 3 éves korától óvó, védő, szociális, nevelő, személyiségfejlesztő funkciót tölt be. Az óvodai nevelés a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magába foglaló foglalkozások keretében folyik. 3 éves kortól az iskolába járáshoz szükséges fejlettség eléréséig legfeljebb 7 éves korig nevelő intézmény.

Az óvoda pedagógiai programja a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény, a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet, valamint az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Kormányrendelet előírásai alapján készül.

Ezen kívül még az alábbi törvényeket is figyelembe vettük:

- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII. 30.) Kormány rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- 229/2012. (VIII.) kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény végrehajtásáról
- 2011. évi CXXIV törvény a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény módosításáról
- 20/2012. évi EMMI törvény a nevelési- oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 30/2012.(IX.28.) EMMI rendelet az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések
- 32/2012.(X.8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése irányelve
- 15/2013.(II.26.) EMMI rendelete a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 137/2018.(VII.25.) Korm. rendelet, Az óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII.17.) Korm. rendeletmódosításáról.
- 2/2018(I.18.) EMMI rendelet

7632-Pécs, Gárdonyi Géza u. 2/1 OM azonosító:202691 Adószám: 18940891-1-02

2. AZ ÓVODAI NEVELÉS ALAPELVEI

2.1. Pedagógiai szemlélet

Az Orgonácska Alapítvány iskoláskor előtti egységes bölcsőde-óvoda intézményrendszerének pedagógiai szemlélete:

„Jöjjön a jobb, és jöjjenek a jobbak,
Akik akarják az Akaratot,
Akik egészet alkotni erősek,
Akik egészen szeretni nagyok!"
(Sík Sándor: Jöjjenek a jobbak)

Az intézményi működés **pedagógiai szemléletét** jellemzi, hogy **szakít** a történelmileg terhelt idők **„jó katona" és „jó polgár"** nevelési célját jellemző emberképpel, melynek viselkedésmódosító módszertanára (behaviorista pszichológiai szemlélet) a **„szokáskialakítás" - kondicionálással** történő rögzítése- volt a meghatározója (Pikler-módszer), és **szakít** a XX.sz. második felére jellemző, **liberális, szabadosság-elvű pedagógiával** (Benjamin Spock). E helyett a gyermeki **személyiség tiszteletben tartásá**val, a **képesség-kibontakoztatás pedagógiai** feladatait tartja kötelezőnek magára nézve, mely folyamat eredménye az **autonóm** – de mások autonómiáját nem sértő- **szabad ember** képe. Az iskoláskor előtti életciklusok pedagógiája nem más, mint a **„szeretet pedagógiája"** (Sík Sándor), melyet a **gondoskodás és törődés**, a másik **feltétel nélküli elfogadása**, a **felelősség,** a másik fejlődési szükségleteinek kielégítését tekintve, és a másik **megismerésének igényé**ben fogalmazódik meg. Eme életkor kezdetét a **„tárgykapcsolat-orientáltság"** (anyai biztonság keresés) jellemzi, s erre épülve differenciálódik a tágabb, **családot időlegesen helyettesítő** társas preferenciává gazdagodva. A gyermek **domináns szükséglete szociális-kompetenciamotívum**, a személyes **kötődés**, és a **valakihez tartozás** késztetése. Ez nyújt számára **biztonság**ot, ekkor jellemzi a magatartását a **játék** (jog - Karácsony Sándor)).

Ekkor képes **„spontán öröm"** kinyilvánítására (művészet), ekkor akar **utánozni és beszédtechnikát** „gyakorolni" (tudomány), ekkor alakít ki **társas kapcsolatot** kortárssal (társadalom), és ekkor hisz a **mesében** (vallás). A személyiség csak társas-közegben fejlődik, melynek elengedhetetlen feltétele a **„játszótárs"** személye. Ő nem „szokáskialakító", „gyermekfelügyelő", hanem „JÁTSZÓTÁRS", **partner a játékban**, aki **élményt** nyújt és biztosítja a gyermek számára az **érdeklődésre** számottevő **környezeti ingereket**, az **aktivitáshoz és alkotáshoz** (önkifejezéshez) szükséges teret és eszközöket. A **nevelő, a „játszótárs"** egy személy, aki maga dönti el, hogy milyen módszerrel éri el a kívánt célt. **Szabadon dönt,** mert **ő a felelős** a gyermeki képességek kibontakoztatásáért!

Minden, a gyermekkel felmerülő problémát, konfliktust, félreértést csak vele lehet megoldani, mert ő ismeri a folyamatot, ő a részese a nevelési helyzeteknek. Ezért is **kötelessége a nevelőnek állandóan fejlődnie a szakmájában**, mert csak így tudja a változó helyzetek, változó megoldásait hatékonyan kezelni.
A változás és változtatás elemi szükséglete a nevelő intézményeknek, ha lépést akarnak tartani a világ változásaival, és érzik felelősségüket a gyermekek jövőbeni beilleszkedésük iránt. Az **intézményi, és szakmai innováció** tehát kötelességünk. Ebben szem előtt kell tartanunk azt, amire az iskolák kapcsán Eötvös József figyelmeztetett majdnem 150 évvel ezelőtt, de a kisgyermeknevelő intézményre ugyanúgy vonatkozik: „A törvényhozás, bármi célszerűen intézkedjék is, csak egy szebb jövőnek alapjait rakhatja le… hanem e **javítás** maga, **csak azok által alkalmazható**, **kik** a közoktatással **közvetlenül foglalkoznak”**, vagyis **maguk a nevelők a nevelés korszerűsítésének legfőbb tényezői**.

“Ha egy évre tervezünk, ültessünk kukoricát.
Ha egy évtizedre tervezünk, ültessünk fákat.
Ha egy életre tervezünk, képezzünk és tanítsunk embereket.”
(Kínai szólás: Guanzi, i.e. 645 körül)

2.2. Óvodakép

Óvodánk Pécs kertváros családi házas övezetében helyezkedik el. A külső és a belső környezet kialakításánál törekedtünk arra, hogy esztétikus és a gyermekek életkorának megfelelő legyen, sokféle lehetőséget biztosítson a játéktevékenységhez és a gyermekek fejlődéséhez.
A felmenő rendszer elvét valljuk, az iskoláskor előtti korosztály nevelése és gondozása egységes bölcsődei – óvodai ellátás keretében történik.
Az iskoláskor előtti korosztály napközbeni ellátása hagyományosan két intézménytípusban, a bölcsődében és az óvodában zajlik. A szociális ágazat irányítása alatt álló bölcsőde, a nevelési feladatok mellett a kisgyermekek gondozására komoly gondot fordít, míg az óvoda a köznevelési rendszer első állomásaként, a gondozás mellett nevelési funkcióját teszi hatékonnyá.
A 3 éves kor kritikus fejlődési szakasz a gyermekek életében. Ez a szociális tér kitágulásának, a családon kívüli szociális kapcsolatok kiépülésének, a biztos helyváltoztató képesség megszerzésével és a folyamatos beszéd megindulásával, az érzelmi állandóság kialakulásával az anyától való leválásnak a korszaka, a testi funkciók feletti kontroll megszerzésének a határa. Az intézményváltás további terhet jelent mind az óvodába lépő gyermek, mind az egész család számára.

Az egységes összevont bölcsődei – óvodai ellátás előnyei a következők:

- a harmónia és a kontinuitás érzését adja a gyermeknek és a szülőknek egyaránt, így a bölcsődéből /családi napköziből/ az óvodába való átlépés nem jelent biztonságérzetet megingató változást – az újra-szoktatás szükségtelen;
- a közös attitűd, gyermekkép, szokás- és értékrend zökkenőmentessé teszi az átmenetet a gyermek számára átlépéskor, akkor is, ha a helyszín és tárgyi feltételek változnak;
- lehetőséget teremt a gyermek alaposabb megismerésére és ezzel a szükségleteit és a családja jellegzetességeit is figyelembe vevő differenciált nevelésre, fejlődésének nyomon követésére, hatékony fejlesztő munkára;
- a folyamatosság könnyebbé teszi a szülőkkel való kapcsolattartást;
- a kétféle ellátási forma szoros kapcsolata lehetőséget ad a gyermekek ellátását végző szakemberek ismereteinek kölcsönös megismerésére, így lehetőséget teremt az intézmény folyamatos szakmai megújulására.

A két intézménytípust magába foglaló összevont bölcsődei-óvodai ellátás az életkori sajátosságokat figyelembevevő, mégis egységes pedagógiai-pszichológiai szakmai elveken alapuló és egymásra épülő pedagógiai koncepciók érvényesülését és tudatosan összehangolt gyakorlati munkát tesz lehetővé.

A humanizációs folyamat egyik lényeges eleme, az **emberi kapcsolatok minőségének javítása**, a jelen társadalmunk individualizálódott világában. Ez az egymás **tiszteletében** (feltétel nélküli elfogadásában), az egymás iránt érzett **felelősségben** (felelősség érzet a másik ember egészséges testi-lelki fejlődésének segítésében), a másik emberrel történő **törődésben, gondoskodásban** kell, hogy megjelenjen. Ebből eredően a következő nevelési évünk konkrét céljaként, - a humanizációs folyamat lényeges jellemzőjeként-, a **„partneri viszony" sajátos kommunikációjának** kialakítását tűzzük ki célként, **nevelő-szülő, nevelő-gyermek, nevelő-nevelő** viszonylataiban. A **„partnerség" sajátos értékeket** is hordozó viszony, úgymint: tolerancia, segítség, elfogadás, megértés, együttműködés, felelősség, tisztelet és megbecsülés, bizalom, kitárulkozás, hitelesség, önmagunk vállalása kapcsolatainkban, saját viselkedésünk kritikus szemlélete, nyitottság, személyesség, kölcsönös - nem egyoldalú – függés, a másikra figyelés.

2.3. Gyermekkép

„Milyen embert is akarunk formálni?
A válasz egyszerű: egészséges testű, akaraterős
jó ítéletű, értelmes, tettre kész,
szép célokért hevülő és áldozó embereket,
akik meg tudják érteni és élni a szépet
és nagyot minden téren,
akik az életüket ki tudják tölteni tartalommal,
akik megértik a dolgok összefüggéseit,
akik átérzik azt, hogy emberi közösségben élnek,
amely csak a közösségen, méltányosságon és
jó akaraton épülhet.”
(Szent-Györgyi Albert)

A gyermek érték, genetikailag meghatározott társas lény. Azonos jellegű kompetencia motívumokkal rendelkezik, mint társai. A "jelentős Másik" referencia személy vagy csoport alapjaiban meghatározza fejlődését, mely potenciális lehetőséget ad a személyiség kibontakoztatására.
Ha sikeres a gyermekkori szocializáció akkor képes lesz a testben, lélekben és értelmükben egyaránt, teljes értékű személyként, egyúttal felelős közösségi emberként irányítani életét. Sikeres és dönteni képes ember lesz, akik egészséges életvitelre törekszik, szeretettel fordul embertársaik felé, toleráns, elfogadja és elfogadtatja a másságot, segítőkész és képes elfogadni a segítséget. Kreatív, harmonikus személyiségű, testi-lelki-társas jóllét harmóniájában él, pozitív szemléletű, óvja környezetüket, nemzeti értékeinket.

Mi olyan óvodásokat szeretnénk nevelni, akik megállják a helyüket az életben, sikeres és dönteni képes emberek lesznek.
Olyan emberi értékek alapozását kezdjük meg – kiegészítve a családi nevelést – amelynek a személyiség kialakítása az alaptétele.
Olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, akik egészséges életvitelre törekszenek, szeretettel fordulnak embertársaik felé, toleránsak, elfogadják, elfogadtatják a másságot, segítőkészek és képesek elfogadni a segítséget. Kreatívak, harmonikus személyiségűek, pozitív szemléletűek, óvják környezetüket, nemzeti értékeinket.
Óvodánkban, tiszteletben tartjuk a gyermekek egyéniségét, érdeklődését, és segítjük önkifejezésük, személyiségük természetes fejlődését.

Pedagógiai Hitvallás

Valljuk, hogy a gyermekben érlelődik a jövő./Hermann Alice/. Ennek megfelelően a távlati célt látva (lsd.:emberkép) és a tervezésben szem előtt tartva tudatosan, tervszerűen, lépésről lépésre haladva biztosítjuk a „táguló világ" ismereteit, tapasztalatait az életkoroknak megfelelően. Ebben a folyamatban csak egy autonóm, felelősséget vállaló, a nevelést hivatásként megélő óvónő és segítői tudják biztosítani. Valljuk Eötvös József figyelmeztetését, miszerint „A törvényhozás bármi célszerűen intézkedjék is, csak egy szebb jövőnek alapjait rakhatja le,….hanem a javítás maga, csak azok által eszközölhető, kik a közoktatással közvetlenül foglalkoznak", vagyis maguk a nevelők a nevelés hatékonyságának legfőbb tényezői. Hisszük és valljuk, hogy a figyelmeztetés a nevelői felelősségvállalásra vonatkozik, azaz a szabadon cselekvő, autonóm nevelő teljes felelősséggel tartozik növendékei fejlődéséért. Vegyes életkorú csoportok szervezésével a gyermekek szocializációját segítjük. Valljuk, hogy a gyermeket minden életkori szakaszban orientálni kell valami felé, építve a kompetenciamotívumaira, vezetni, pásztorolni kell, amelyet gyermek és nevelő együttes cselekvése révén, indirekt módszerekkel érünk el. Valljuk, hogy az életre való felkészítés csak valóságos tevékenységek, csak a tevékeny életre alapozott nevelőmunka útján valósítható meg, a fokozatosság elvét betartva.

Programunk kitűzött nevelési céljait a gyermekek fejlődési szükségleteinek, tevékenységeinek és képességeinek figyelembevételével, a gyermek egyéni adottságaiból kiindulva tudjuk elérni. Valljuk, hogy „ott kell elkezdeni, ahol a másik tart" (Ruth Bang)

Valljuk, hogy a gyermekek kíváncsian, örömmel fedezik fel a világot. Bátran kérdeznek, kreatívan gondolkodnak. Érzékenyen kapcsolódnak önmagukhoz, társukhoz és környezetükhöz. Munkákban azokat az emberi értékeket helyezzük előtérbe a családi nevelést kiegészítve, amelyek az egészséges személyiségfejlődés alapjai: elfogadás, bizalom, őszinteség, felelősségvállalás, nyitottság.

Valljuk, hogy törekedni kell a változó világ megértésére és a szülőkkel való együttműködés javítására.

Olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, akik bátran kifejezik önmagukat, mernek alkotni, kérdezni, felfedezni a világot.

Hisszük, hogy a nevelés nem formálás, hanem kísérés. Ahol minden gyermek saját, egyéni úton bontakozhat ki.

3. A „LÉPÉSRŐL-LÉPÉSRE A TÁGULÓ VILÁG FELÉ” ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA, FELADATA

Küldetésünk: az egyre bővülő tudástartalom átadása, a gyermekek egyéni adottságait, már kialakult képességeit felfedezve és megismerve, az eltérő fejlődés ütemét figyelembe véve, meleg, elfogadó légkörben, változatos tevékenységek biztosításával, korszerű szemlélettel, a személyiségük kibontakoztatása, pozitív irányú fejlesztése

A gyermek személyiségfejlődésében a mozgás, illetve az ehhez kapcsolódó mozgástér nagy szerepet kap; szinte meghatározó fejlődést befolyásoló tényező. Fogalmazhatnánk úgy is, hogy a gyermekek személyiségfejlődéshez az „egészséges élettér” elengedhetetlen. A születéstől kezdve az egész szocializációs folyamat alatt ez az „élettér” egyre tágul. Az egyén bejárja a bölcsőtől, a lakás szobáin, kertjén, az utcákon, a lakókörzeten át az egyre táguló világ terein keresztül az élő és élettelen természet (éghajlat, növény és állatvilág), a társas kapcsolati rendszereket, családon belül és kívül, intézmények, valamint helyi és nemzeti közösségi szokások, szabályok, normák, értékrendszerek világát. Ezt a koncentrikusan felépülő táguló világ megismerést kell a pedagógiának leképezni, melyet csak lépésről lépésre lehet. Ez jelenti pedagógiánk tudatos, tervezett és fokozatosságot biztosító szemléletét.

Programunk az „évkör”-ben megjelenő természeti, társadalmi jelenségeket, eseményeket követve indul ki a gyermek közvetlen környezetének megtapasztalásából, megismertetéséből, és halad egyre szélesebb körök felé. A vegyes csoportban arra nyílik lehetőség, hogy az „azonos tartalmakat” a gyermekek különböző életkorához adaptált feladatokkal dolgoztassuk fel, illetve az életkoroktól független egyéni tapasztalatokat építsük be az elsajátítás pedagógiai folyamatába. A koncentrikus „tananyag elrendezés” jó lehetőség a hatékonyabb „tanítás-tanulás” folyamat biztosítására, támogatva a kooperatív tanulás feltételeit is a vegyes csoportban, valamint a táguló világ tapasztalatai közti összefüggések megláttatását, a kognitív sémák kialakulásában, gazdagításában.

„A nevelés egyet jelent azzal, hogy
Segítünk a gyereknek
valóra váltani a lehetőségeit”
(Erich Fromm)

A családi életciklusok korai fázisaiban, a családok **nevelési funkcióiban** történő **segítésnyújtás**, a gyermeki **személyiség**, mint **érték-termelésben, és - teremtésében** való aktív részvétellel. Ezt a szociális/gyermekvédelmi/gyermekjóléti, valamint közoktatási alapellátás keretében,

az intézmény, a hivatásos **támogatórendszer** működési **hatékonyságának biztosításával** látja el. Valljuk, hogy **„a gyermekben érlelődik a jövő”** (Hermenn Alice**)**.

Felelősségünk tehát sokkal nagyobb, mint az iskoláé, egyetemé, mivel a gondozott gyermekeink személyisége a 0-3-6 éves korban alapozódik meg, tehát **sokkal többet lehet ártani és segíteni** is e korban a gyermeknek, mint később.

3.1. A programunk alapelve

Szeretetteljes, biztonságérzetet nyújtó, érzelemben gazdag óvodai élet megteremtése, ahol a gyermekközpontúság úgy jelenik meg, hogy tartást, önállóságot, boldogságot ad a gyermekeknek. Minden gyermek a saját képességei szerint, annak figyelembevételével nevelhető. Az óvodapedagógusaink hisznek abban, hogy minden gyermek egyedi, különleges emberi lény, aki szeretetteljes közegben formálható, nevelhető. A gyermek érdeke mindenekfelett áll.
Intézményünk rendelkezik az óvodai program megvalósításához szükséges feltételekkel. Az óvodapedagógusok képzettsége, szakmai elhivatottsága garancia a program célkitűzéseinek megvalósítására és ebben segítséget nyújt nekik a dajka, aki nevelést segítő munkát végez, illetve az intézményrendszerhez tartozó széles szakmai segítő hálózat szükség szerinti igénybevétele.

3.2. Az óvoda átfogó nevelési feladatai

A tevékenységközpontú óvodai nevelés a gyermek középpontba helyezését és az óvoda nevelési funkciójának kiteljesítését tekinti alapvető feladatának.
A gyermek, fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, a belső fejlődés – az érés – sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg.

Az óvoda, **nevelő** intézmény, s mint ilyen a gyermeki személyiség kibontakoztatására, nevelésére, fejlesztésére törekszik. Az óvoda célja, a 3 – 7 éves gyermekek sokoldalú, harmonikus személyiségének fejlesztése, amely magában foglalja az egészségnevelést (egészséges életmódra nevelés, testi nevelés, egészségmegőrzés szokásainak kialakítása), és a környezettudatos magatartásra nevelést (környezet védelméhez, megóvásához, fenntarthatóságához kapcsolódó szokások kialakítása).

Ez a cél a következő **tevékenységrendszereken** keresztül valósul meg:

- Játék- és tanulási tevékenység
- Társas- és közösségi tevékenység
- Munkatevékenység
- Szabadidős tevékenység

E tevékenységi formák megválasztásával a gyermekek adott fejlettségi szintjéhez igazodó készségfejlesztés, illetve különböző képességek alapjainak lerakása történik. Programunk alapján valljuk, hogy a gyermeket minden életkori szakaszban orientálni kell valamire, vezetni kell valahová. Az óvoda feladata nem a szűken vett iskolai feladatokra való felkészítés, hanem az életre való felkészítés, amely csak valóságos tevékenységek, tevékeny életre alapozott nevelőmunka útján valósítható meg.

3.3. Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodás korú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.
A nevelés tartalmi területeit csak didaktikailag lehet elkülöníteni. A nevelési folyamatban ezek együtt jelentkeznek, esetleg szükségszerűen bizonyos mérték eltolódással, de mindig együtt, egymást erősítve érvényesülnek a tanítás-tanulási folyamatban.

- Az egészséges életmód alakítása
- Az érzelmi, az erkölcsi és a közösség nevelés
- Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

3.3.1. Az egészséges életmód alakítása

Célunk:

- A testi, mentális és társaskapcsolati egyensúly biztosítása az intézményrendszerünkben, ill. az egészség, mint egyensúly megtartására irányuló motiváció fenntartása neveltjeink körében.
- Testileg, lelkileg egészséges gyermekek nevelése.
- A gyermek érezze magát biztonságban mind a felnőtt, mind a gyerek társaságában. A szeretetteljes légkör, a gyermek személyiségének tiszteletben tartása, a gondoskodás, a gondozás, a szabadban való mozgás mind biztosítéka az egészséges testi, lelki fejlődésének. Az egészséges életmód kialakításában sokat segít a gyermek azonosulási, utánzási törekvése.

- Igen fontos a felnőtt példaértékű magatartása.
- Rugalmas napirenden keresztül a gyermekek testi-lelki szükségleteinek kielégítése.

Feladataink:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegség meg- előzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- egészséges baráti, és gazdagabb társas kapcsolatok kialakulásában való segítségnyújtás; konfliktusmegoldásokban mintanyújtás;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.
- a tehetséggondozás keretén belül úszótanfolyam szervezése.

3.3.2. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés

Célunk:

- Érzelmi biztonság és gazdag érzelmi kapcsolat kialakítása.
- A szocializációt az óvoda pozitív légköre biztosítja. Az ilyen légkörben nevelkedett gyermekeknek fejlődik az „én” tudata, természetes magatartássá válik mások elfogadása. Fejlődik erkölcsi tartása, akarata. A gyerekek megnyilvánulásait a felnőtteknek nyitottsággal, törődéssel kell figyelni.

Feladataink:

- az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör kialakítása elsődleges feladat,
- szükséges, hogy a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érjék,
- az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze,
- az óvoda dolgozói segítsék a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását, és engedjenek teret önkifejező törekvéseinek,

- annak elfogadtatása, megértetése, hogy az emberek különböznek egymástól,
- közös élményeken alapuló tevékenységek biztosítása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása,
- a gyermek nyitottságára építve a szűkebb és tágabb környezet megismertetése, amely a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja,
- a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jó és szép megismertetése, mindazok megbecsülésére nevelés,
- az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációjával, bánásmódjával és viselkedésével modell nyújtása a gyermekek számára,
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében az óvoda együttműködik speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

3.3.3. Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Célunk:
Megteremteni annak lehetőségét, hogy az érzékelést, észlelést biztosító tevékenykedések, cselekvések során fejlődjenek egyéni mentális képességeik, melyben a nyelv, mint kommunikációs mező, alapul szolgál. Ezért a tapasztalatra épülő szókincsbővítés, anyanyelvi nevelés a későbbi magasabb értelmi funkciók megalapozója.

Feladataink:
- az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat,
- az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel – az óvodai nevelő tevékenység egészében való érvényesülése
- az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés,
- a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére kiemelt figyelmet kell fordítani,
- a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára – mint életkori sajátosságra –, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve változatos tevékenységek biztosítása,
- a változatos tevékenységeken keresztül további élmények, tapasztalatok biztosítása a gyermeket körülvevő természeti és társadalmi környezetről,

- az értelmi nevelés feladata a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása,
- az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás – alkotóképesség – fejlesztése,
- valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

4. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

Az óvodai csoportunk vegyes életkorú. Ebben a szervezési formában biztosított a modellkövetés, utánzás feltétele, eredményesebb a szocializálódás, az önállóság tanulása. A gyermekek megtanulnak alkalmazkodni, fokozódik empátiás képességük. Kevesebb a konfliktus, fejlettebb a megegyezésre való képesség. A már kialakult, nagyok által alkalmazott szokásrend a kicsik számára természetes velejárója az óvodai életnek.
Az eltérő életkorú csoportnál előnyös – éppen az életkori sajátosságok miatt – a köznevelési törvényben előírt gyereklétszám megtartása, hiszen az óvónőtől sokkal nagyobb figyelemmegosztást, differenciálási képességet, toleranciát, rugalmasságot követel.
A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják.

4.1. Napirend

A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek. A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét.

Ajánlott napirend:

7.00- 11.30	J	- Játékba integrált nevelés
	Á	- Testápolás, reggeliztetés
	T	- Tanulási lehetőségek szervezése, kihasználása
	É	- Tízórai, gyümölcs, testmozgás
	K	- Levegőzés, szabad mozgás
11.30-12.30		- Ebéd, naposi munka, testápolási teendők
12.30-15.00		- Mese, pihenés, ébredés, uzsonnáztatás, testápolás
15.00-16.30	J	- Játékba
	Á	- integrált
	T	- tevékenységek csoportban
	É	- szabadban
	K	- Hazabocsátás

4.2. Hetirend

- csoportos testnevelés foglalkozás heti 1 alkalommal, mindennapos mozgás 5-15 perc
- játék naponta és folyamatosan
- verselés, mesélés naponta többször
- rajzolás, festés, mintázás, kézi munka egész nap folyamán változatos eszközökkel, csoportos foglalkozás heti 1 alkalommal
- külső világ tevékeny megismerése, matematika csoportos foglalkozás heti 1 alkalommal
- ének, zene énekes játék, gyermektánc mindennapi tevékenység, csoportos foglalkozás heti 1 alkalommal

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják, így a felvételi és mulasztási napló, az óvodai csoportnapló, az óvodai szakvélemény, valamint a gyermekek egyéni fejlődés nyomon követésének írásbeli rögzítése.

Az óvoda a gyermek értelmi, beszéd-, hallás-, látás- és mozgásfejlődésének eredményét évente kétszer rögzíti és a szülőknek megmutat, továbbá megtervezi a gyermek fejlődését szolgáló intézkedéseket, megállapításokat, javaslatokat.

4.3. Személyi feltételek

Az óvodapedagógusok a pedagógiai program alapján végzik a nevelőmunkát. Az óvónők lényeges személyiségjegye a nyitottság, empátiakészség, érdeklődés. Személyiségükön keresztül valósul meg óvoda pedagógiai programja, ezért továbbképzési törekvéseikben megerősítést kapnak. Az önképzés belső igény, munkahelyi elvárás is, a minőségi munka egyik biztosítéka.

Az óvónők munkáját középfokú végzettséggel rendelkező dajka segíti. A csoportban egymás iránt tiszteletet tanúsító, elfogadó egymás munkáját megbecsülő egymáshoz ragaszkodó szakemberek dolgoznak.

4.4. Tárgyi feltételek

A köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 2. mellékletben foglaltaknak és a miniszter által vezetett minisztérium honlapján közzétett eszközjegyzéknek megfelelően az óvoda rendelkezik a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.

Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon alakítottuk ki, hogy az a gyermekek biztonságát, kényelmét szolgálja, megfelel a változó testméretüknek, egészségük megőrzését, fejlődését biztosítja.

Az óvoda játékkészlete adekvát a fejlesztő környezeti elvárásokkal, a vegyes életkorú gyermekek érdeklődését fenntartó játék-környezettel.
Az óvoda rendelkezik külön, nagyméretű tornaszobával, amely többcélú felhasználással szolgálja a gyermekeket, pl. fejlesztő foglalkozások tartásával. A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel helyezzük el.
Az óvoda megfelelő munkakörnyezetet biztosít az óvodai munkatársaknak, és lehetőséget teremt a szülők fogadására.

4.5. Az óvoda kapcsolatai

Az óvoda és a család kapcsolattartása

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg.
Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait. Nevelésünk akkor képes csak céljait elérni, ha a családdal együtt kölcsönös bizalommal és tisztelettel nevel és segíti a szülőket abban, hogy már az óvodában jól megalapozott fejlesztési eljárásokat a családi ház átvegye, folytassa.

A kapcsolattartás formái:

- Az óvodába lépés előtt a szülők megismerkedhetnek az óvodával, az óvodapedagógusokkal
- A beszoktatás idején a szülők megismerkednek közösségünkkel, a pedagógiai programmal
- A napi kapcsolattartás lehetőséget biztosít arra, hogy kölcsönösen tájékozódjunk a gyermekekkel történt legfontosabb eseményekről
- Fogadóórák- komolyabb, négyszemközti találkozást igénylő problémák megbeszélése, melyet bármikor kezdeményezhet a szülő is és az óvodapedagógusok is. A megbeszélésen elhangzott információkat bizalmasan kezelik az érintettek.
- Szülői értekezletek- az óvodát, a csoportot, a gyermeket, a szülőket érintő legfontosabb témákat, feladatokat, programokat beszéljük meg. Óvodapedagógusaink feladata, hogy a szülők véleményét meghallgassák, javaslataikat figyelembe vegyék.
- Közös programok, ünnepek, évzárók: lehetőséget teremtünk a család és az óvoda közti kapcsolat elmélyítésére, egymás szokásainak, értékrendjének még jobb megismerésére, nevelési elvek közelítésére. A közös programok nemcsak az ünnepeket tartalmazzák, hanem a szülőkkel együtt szervezett kulturális eseményeket az ezekre való felkészülést.
- Anyák napja a gyermek fejlettségi szintjét figyelembe véve, édesanyáknak szóló ünnepség keretében.

Az óvoda intézményrendszeren belüli kapcsolatai:

- Az óvoda ismeri az intézményrendszer egységeiben (Bölcsőde, Családi Napközi, Időszakos gyermekfelügyelet) megvalósuló nevelési elveket, így felkészülten fogadjuk a gyermekeket.
- Gyermekismereti konzultációk; átmenetek segítése;
- Munkatársakkal történő szakmai közös továbbképzések;
- Humán Szolgáltatások - mozgásfejlesztő, korai mozgásterápia, logopédia, képességfejlesztő prevenciós foglalkoztatás, iskola-előkészítő- munkatársaival való szakmai konzultációk, továbbképzések, intervenciós foglalkozások igénylése;
- Alapítványi fenntartó;
- Gazdasági ügyintéző

Az óvoda külső kapcsolatai

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés elõtt, az óvodai élet során, és az óvodai élet után meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

A kapcsolattartás formái:

Bölcsődék: Ismerjük az óvoda előtti intézménytípus elveit, így felkészülten fogadjuk a gyermekeket.

Iskolák: Pécsett számos általános iskola működik. Az óvodából az iskolába történő zavartalan átmenet érdekében fontos az intézményekkel folyamatos kapcsolattartás. A tehetséggondozás keretén belül a gyermekeink tehetségének felmérése után igyekszünk érdeklődésüknek megfelelő segítséget nyújtani az iskolaválasztásban. Óvoda- iskola látogatásokat, beszélgetéseket, szakmai megbeszélést, közös továbbképzést szervezünk. A jó együttműködés alapja a kölcsönös nyitottság egymás munkájának megismerése és megbecsülése.
Közművelődési intézmények: Együttműködésünk célja, hogy színesítse az óvodai tevékenységek körét. Partnereink: a gyermekkönyvtár, múzeumok, állatkert, terrárium, bábszínház.
Pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok: Az együttműködés célja a gyermekek fejlesztésének segítése, a pedagógiai munka szakszerű támogatása.
Egészségügyi intézmény: Fogorvossal, az óvoda orvosával és a védőnővel való kapcsolattartás folyamatos.

Pedagógiai szakmai szolgáltatókkal való kapcsolattartás

Az óvoda, valamint a pedagógusok munkáját, pedagógiai-szakmai szolgáltatások segítik. A szakmai szolgáltatókkal való kapcsolat felkérés útján történik, a kapcsolat kezdeményezője az óvodaigazgató. A kapcsolat tartalmát, formáját a felkérés célja határozza meg.
A felkérés célja szerint lehet

- pedagógiai értékelés:
  - pedagógiai mérési rendszer működtetéséhez kapcsolódó szolgáltatás,
  - a neveléssel összefüggő mérési eszközök fejlesztése és alkalmazásuk segítése
  - a belső pedagógiai értékelési rendszer kialakítását segítő tanácsadás
  - a pedagógiai program végrehajtásával kapcsolatos pedagógiai mérések ellátása,
  - a mérések eredményeinek feldolgozását követő, az intézményfejlesztést támogató szakmai szolgáltatások,
  - pedagógiai és komplex intézményértékelési eszközök és módszerek megismertetése és terjesztése.
- szaktanácsadás:
  - neveléspedagógiai módszerek, eszközök, eljárások megismertetése, terjesztése,
  - intézményi pedagógiai programok, pedagógiai dokumentumok, házirend, intézményi elkészítésének és alkalmazásának segítése,
  - az alkalmazott pedagógiai módszerek és pedagógiai fejlesztő tevékenység elemzésének, értékelésének segítése,
  - nevelési eszközök, taneszközök, nevelési-oktatási programok kiválasztásának segítése
  - egyéni szakmai tanácsadás
  - a pedagógusok munkájának fejlesztő célú támogatása, munkakörükkel összefüggő szakmódszertani segítése,

- pedagógiai szakmódszertani fejlesztő beavatkozások tervezése, szervezése, végrehajtásuk monitorozása,
- az óvodaigazgató pedagógiai munkájának támogatása,
- pedagógusok munkájának értékelése: nevelési tevékenységek, pedagógiai célú foglalkozás látogatása, a vizsgált foglalkozások értékelése,

- pedagógiai tájékoztatás:
  - a nevelési folyamatot támogató, oktatástechnikai és oktatástechnológiai módszertani támogatások nyújtása,
  - a nevelési, szakmódszertani tájékoztatók, segédletek és kiadványok elkészítése
- a tanügy-igazgatási szolgáltatás:
  - közreműködés a nevelési-oktatási intézmények pedagógiai programjainak módosításában, elkészítésében
- a pedagógusok képzésének, továbbképzésének és önképzésének segítése, szervezése:
  - pedagógiai tárgyú tanácskozások, pedagógiai szakmai napok szervezése,

A pedagógiai szolgáltatásokat a felmerülő igények szerint kell meghatározni. s ennek alapján a szolgáltatásokat megtervezni, megszervezni, az éves munkaterv alapján.

5. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI

„A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék – szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.” (ONAP 2013.)

5.1. Játék

Az óvodás korosztály a „játék korát” éli. A fejlesztő tevékenységek nagyrészét játékos módon éli meg a gyermek. Nekünk ezt a „játékos környezetet” kell megteremtenünk számukra.
Önkéntes, örömteli, önmagáért való tevékenység, melynek nincs célja, „csak” eredménye. A 3-7 éves gyermek alaptevékenysége. Játék közben a gyermek gazdagítja tapasztalatait, felméri tevékenységeinek lehetőségeit és kibontakoztatja a benne szunnyadó képességeket. A játék fejlődésével függnek össze egyéb tevékenységei és e tevékenység fejlett állapota készíti elő a gyerekeket a következő életszakaszhoz szükséges alaptevékenységre. Minden tanulás alapja, mely szabad és irányított formában valósul meg.

A szabad játék önként vállalt, szabad örömteli vágykielégítő tevékenység. A szabad játék során a gyermek, játszás közben fedezi fel, ismeri meg környezetét, ismeri fel önmaga lehetőségeit, korlátait, miközben kielégíti felfedező hajlamát, kíváncsiságát, tevékenységi vágyát. Az óvodapedagógus játékbeli szerepe tudatos, megengedő, támogató, biztonságot adó.
Az irányított játék az óvónő által kezdeményezett, kényszer mentes tevékenység, melynek célja a játékos tanulás, differenciált fejlesztés.

Feladatok:

A játékhoz szükséges feltételek biztosítása

A légkör nyugodt és biztonságérzetet keltő, melyben a gyermekek szabadon szervezik meg játékukat. Önállóan választják hozzá a társat, helyet, eszközt.
A kreatív légkör segíti a gyermek ötleteinek szabad áramlását, a másik gyermek meg-hallgatását, az alkotó együttműködés kialakulását.
Szeretetteljes légkörben könnyebb egymás elfogadása, a toleráns óvodapedagógusi minta példa-értékű. Az óvodapedagógus az oldott légkör érdekében bátran használhat humoros kifejezéseket, tréfás szavakat.

A játék színtere a csoportszoba és az udvar. A gyermekekkel közösen állandó és ideiglenes játszóhelyeket alakítunk ki, így a különböző játszócsoportok nem zavarják egymást.
Ösztönözzük a gyermekeket arra, hogy a csoportszoba bútorait mobilizálják, térelvá-lasztóként is felhasználhatják.
Lehetővé tesszük, hogy a csoportszobában megkezdett tevékenységet az udvaron folytassák.
Az udvar alkalmas a mindennapi játék mellett a népi dalos játékok játszására, a népi mesterségek gyakorlására, eszközkészítésre.
Az óvoda területén kívül is adódik hely a játékra a közeli parkokban, kirándulások alkalmával erdőkben, réteken.
A játékidő a délelőtti napirend sajátosságából adódóan folyamatos, így a gyermekek összefüggően, a játékok elrakása nélkül játszhatnak több órán keresztül.
A napirendben szereplő egyéb tevékenységek belesimulnak a játék folyamatába, időlegesen megszakítják ugyan, de nem tördelik szét.
Arra törekszünk, hogy az eszközök legyenek esztétikusak, igazodjanak a gyermekek életkorához, fantáziálásra, gondolkodásra, problémamegoldásra késztessék őket.
Játékeszközként felhasználjuk a közösen gyűjtött anyagokat, terméseket (kavics, falevél, bot, papírdoboz). Esztétikus textíliák, egyéb kiegészítők elindítói lehetnek egy-egy szerepjátéknak, dramatizálásnak.
Az élményeknek meghatározó szerepük van a játékban. A gyermekek óvodában és óvodán kívül szerzett tapasztalatai, élményei játékukban megjelennek. A spontán élményszerzés épp

olyan fontos, mint a pedagógus által irányított és megtervezett. A lényeg, hogy a gyermekek éljék meg, feldolgozásukban a maguk kedve szerint alakítsák át a megfigyelt valóságot.
A gyermekeket a játéktevékenység során, az utánzáson kívül a szabályok segítik az eligazodásban.

A nyugodt, derűs játéktevékenység érdekében meghatározott szabályok:

- ne zavarják egymás játékát;
- ne rongálják az eszközöket;
- a játékidő végén az azt követő tevékenységhez szükséges rendet alakítsák ki.

A különböző játékfajták fejlesztése
A **gyakorló játékban** a gyermek, különböző műveleteket többször ismétel, s közben a funkció örömét éli át. A sikerélmény ösztönzi a gyermeket az újabb és újabb próbálkozásokra.
Biztosítjuk a mozgásteret és mindazokat a játékszereket, eszközöket, anyagokat, amelyek alkalmasak a gyermek mozgásigényének és manipulációs vágyának kielégítésére.

Ügyelünk arra, hogy a csoportszobában és a szabadban egyaránt álljon a gyermekek rendelkezésére nagyobb mennyiségű eszköz és anyag, valamint arra is, hogy a kicsik számára legyenek öltöztethető, húzható, rakosgatható játékszerek, természetes anyagok, melyek fejlesztik a nagymozgást. Olyan eszközöket biztosítunk, amelyeket tologathatnak, amelyekbe rakodhatnak, maguk is beleülhetnek.
Egymástól elhatárolt, meghitt játszóhelyeket alakítunk ki, a játékszereket elérhető helyre teszszük. A már meglévő játékeszközök választékát fokozatosan bővítjük olyan eszközökkel, melyek tartalmassá teszik a játékot. A játékszerek használatát bemutatjuk, együtt játszunk a gyermekkel. Segítjük a gyermekeket, hogy játékuk a gyakorló játékból a szerepjátékig fejlődjön.
Érdeklődéssel hallgatjuk a halandzsa szövegismétlő játékokat, ösztönözzük a gyermekeket újabbak és újabbak elmondására.
A **szimbolikus játékban** a gyermek a már megtörtént cselekvéseket utánozza le önmagával, játéktárggyal, másik személlyel. Érvényesülnek a környezeti hatások, a szocializáció és az általános tájékozódás.
A **szerepjáték** során a gyermek valós, vagy kitalált személy vagy állat stb. helyébe képzeli magát és ezt viselkedésével, cselekedeteivel, magatartásával megjeleníti.
A leggazdagabb lehetőséget nyújtó játékfajta. Ez a játék tükrözi a gyermek egész eddigi életét, személyiségét – nagyon sok egyéni vonást tartalmaz.

A játékban előálló helyzetek lehetővé teszik a gyermek érzelmeinek jelképes átélését, konfliktusainak feloldását, indulatainak szimbolikus cselekvésekben történő levezetését. Képzelőerejük, találékonyságuk, akaraterejük fejlődik, a szerepekben formálódnak a gyermekek közötti társas kapcsolatok.
Megfelelő eszköztárat biztosítunk a változatos szerepjáték kialakításához.
Tiszteletben tartjuk a gyermekek játékelképzeléseit. A játék megszervezésében segítjük az önkéntességnek, szabad választásnak, önállóságnak érvényesülését.
Úgy ítéljük, hogy az együttes játékban az óvodapedagógus lehet egyenrangú társ, alárendelt, irányított vagy mintaadó modell. Tevékenységünk során ezt érvényesítjük.
A **barkácsolás** mindig a játék igényéből indul ki. A készített eszközöket a gyermekek felhasználják játékukban. E változatos tevékenység közben a gyerekek rengeteg ismeretet, tapasztalatot szereznek az anyagok tulajdonságairól, megmunkálhatóságáról. Munka közben átélik az alkotás örömét, fejlődik kreativitásuk.
A barkácsoláshoz sok és sokféle eszközre van szükség. Folyamatosan szervezzük a gyűjtőmunkát. Megfelelő helyet biztosítunk az anyagoknak, eszközöknek.
Kezdetben a gyermekek előtt készítünk el különféle dolgokat, magyarázattal kísérjük a tevékenységet. Megismertetjük a gyermekekkel a különféle anyagok tulajdonságait. Biztosítjuk a gyermekek kézméretének megfelelő eszközöket, bemutatjuk azok használatát, az egyszerű technikai fogásokat.

Az **építő, konstruáló játék** során a gyermek elemekből létrehoz, alkot valamit.
A gyakorló játékból fejlődik ki. A gyermek a valóságot akarja megeleveníteni a konstruáló játékban: élményei, tapasztalatai és fantáziája segítségével.
Változatos, összekapcsolható, egymásba illeszthető építő eszközökkel gazdagítjuk játéktárunkat, ezek különböző színűek, nagyságúak és anyagúak.
Megtanítjuk a gyermekeket használatukra, a különféle anyagok kezelésére. Gondoskodunk az eszközök megfelelő mennyiségéről. Elegendő helyet biztosítunk az elkészült építmények tárolásához.
Megfelelő számú, jó minőségű homokozó eszközökkel segítjük a homokban folyó játékot.
Télen a hóból is kezdeményezünk építést.
A **dramatizálásban** improvizációs lehetőségek rejlenek, alkotó képzeletükkel sajátos módon beleszövik egyéni élményeiket, vagy maguk által kitalált különböző helyzeteket játszanak el. A gyermekek szerepjátékuk közben gyakran irodalmi élményeiket is eljátsszák.
A **bábjátékban** a gyermekek közvetlenül nyilvánulnak meg, játéktevékenységük a környezethez való viszonyukat, az átélt cselekvés vagy történés általuk felfogott tartalmát tükrözik.
Lehetőséget adunk a gyermekeknek arra, hogy mese- vers- film élményeik alapján elképzeléseik, szándékaik szerint formálják át, vagy tovább a történetet, válasszák ki a szereplőket. Biz-

tatjuk őket arra, hogy a mesék hőseinek tetteit, a cselekmény menetét, a szereplők mondanivalóját, mozdulatait saját elgondolásuk alapján játsszák el. A megvalósítást segítjük. Gondoskodunk jelmezekről, kellékekről, díszletekről, ezek készítésébe bevonjuk a gyermekeket. Serkentjük őket arra, hogy párbeszédek mellett spontán szavakkal, mozgással, mimikával, gesztusokkal elevenítsék meg a szereplőket.
Színes, érdeklődést felkeltő bábjátékkal ébresztünk kedvet a gyermekekben a bábozáshoz. Lehetőséget adunk arra, hogy a látottakat ők is eljátszhassák. Megtanítjuk őket a bábok mozgatására.
A **szabályjáték** előre meghatározott szabályok szerint zajlik. A szabályok meghatározzák a játék megkezdésének módját, menetét, befejezését, egy-egy szakaszának lezárását.
Az értelemfejlesztő szabályjátékban elsősorban az értelmi képességeket: a gondolkodást, a képzeletet, az emlékezetet fejlesztjük.
A **mozgásos szabályjátékhoz** a tornafoglalkozáson is alkalmazható játékok és a dalos népi játékok tartoznak.
A szabályok bevezetésénél a fokozatosságra törekszünk. Tervszerűen készülünk fel a szabályjáték megtanítására. Kezdetben figyelemmel kísérjük a szabályok betartását, együtt játszunk a gyermekekkel. Rávezetjük őket a kudarc elviselésére, türelemre és kitartásra buzdítva őket.
A mozgásos szabályjátékok szervezése során figyelembe vesszük a gyermekek fejlettségi szintjét, s ennek megfelelően fejlesztjük a nagymozgásokat, szem-kéz koordinációt és a finommotorikát.

A népi gyermekjátékok megtanítása során számba vesszük az évszakok és ünnepek aktualitását.
A **drámajátékban** a legkülönfélébb gyermeki képességek fejlődését segítjük elő, melyek a gyermeki fantáziára építenek. Fejleszti a kreativitást, a szocializációt, a finom- és a nagymozgásokat. Bármikor játszható, élményekből és tapasztalásból fakad, a gyermek azonosul a szereppel, de önmagát alakítja.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Válasszon szükségleteinek és életkorának megfelelő játékot.
- Kapcsolódjon be a közös játékba.
- Legyenek önálló, kezdeményező megnyilvánulásai.
- Legyen képes szabályjátékok megtanulására, normák betartására.
- Hozzon létre egyszerűbb modelleket, maketteket.
- Legyen képes több napon keresztül egyazon játéktémában együttesen részt venni.
- Fogadja el társai ötleteit, javaslatait.

7632-Pécs, Gárdonyi Géza u. 2/1 OM azonosító:202691 Adószám: 18940891-1-02

5.2. Verselés-mesélés

Az érzelmi biztonság megadásának és az anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszközei a többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolok, versek. Ezek ritmusukkal a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak.
A mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, egyben feloldást és megoldást is nyújt. A tárgyi világot is megelevenítő, átlelkesítő szemléletmódja és az ahhoz társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatot feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiénéjének elmaradhatatlan eleme. A mese a gyermek érzelmi, értelmi erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. Irodalmi nevelésünkben központi szerepet kap az érzelmi nevelés, amely talán ezen a területen a legkiemelkedőbb fontosságú és ez a sajátossága teszi a környezeti nevelőmunka szempontjából meghatározó jelentőségűvé. (ONAP 2013.)

Célja:
- A kisgyermeki személyiség sokoldalú formálása, kommunikációs környezet gazdagításával.
- A könyv, az irodalom, a művészet iránti érdeklődés megalapozása.

Feladata:
- A mesék, versek megszerettetése
- A gyermek értelmi képességeinek, beszédkészségének fejlesztése, szókincsének bővítése.

Feltételei:
- Az óvodapedagógusok pedagógiai, gyermekirodalmi felkészültsége.
- Nyugodt, biztonságos, családias légkör biztosítása.
- Tárgyi feltételek megteremtése (könyvállomány megléte és fokozatos bővítése).

A megvalósítás tartalma:
Az óvodás gyermekek kedvence a **mondóka**. A felnőtt játéka, mozgások, testi kontaktus a kicsikkel hozzájárul az óvodapedagógus-gyermek közötti kapcsolat kialakításához, elmélyítéséhez. A gyermek lelkivilágához legközelebb áll a **népmese**. Erkölcsi értéket közvetít, oldja a feszültséget, gátlásokat. Ezen kívül a klasszikus és a mai magyar költőink gyermekeknek írt versei, elbeszélései is helyet kapnak irodalmi anyagunkban.

Elvünk: A mese legyen a gyermek életében örömforrás, akárcsak a játék.
A helyet, időt az óvodapedagógus választja meg. Kezdeményezhet, kötelező mese, vershallgatást tart délutáni pihenés előtt mesél, bekapcsolódhat a gyermek által kezdeményezett játékba.

A bábjáték és a dramatizálás lehet óvodapedagógusok által előadott vagy gyermekek kezdeményezése, játéka. Az óvodapedagógus segíti, ha szükséges pl. hely kialakítását, kellékek elkészítését. Az esztétikus báb, a zenei aláfestés segíti az irodalmi élmény elmélyítését.

Fontos

- a gyermekirodalom tág ismerete,
- az óvodapedagógusok irodalmi ismereteinek gyarapítása,
- a könyvnélküli szövegtudás,
- az ismétlések sokasága,
- a gyermekek életkori fejlettségének figyelembevétele.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Képes legyen irodalmi élményeket befogadni, verseket, meséket önállóan elmondani.
- Hallgasson végig hosszabb történeteket, meséket, verseket.
- Alakuljon ki beszédfegyelme.
- Jelenítse meg képileg vagy dramatikusan a kedvenc meséit, verseit, élményeit.
- Megfelelő beszédbátorsággal rendelkezzen.

5.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

- Az óvodában a gyerekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét.
- Programunk alapvető elve, hogy a zenei anyaga, a zenei feladatok megvalósítása kapcsolódik az évszakok változásaihoz, az évente visszatérő naptári ünnepekhez, jeles napokhoz, népszokásokhoz, az ezekhez kapcsolódó tevékenységekhez.

Célja:

Az ének-zenei tevékenység, a ritmus, a dallam a gyermek zenei anyanyelvének megalapozását szolgálja. Az óvodában biztosított alapok tegyék képessé a gyermeket arra, hogy a későbbi életükben ki tudják választani a valóban értékes zenét az értéktelenek közül, formálódjon zenei ízlésük, képességük és maguk is szeressenek énekelni, hangszert használni érzelmi önkifejezésként.

Feladata:
A zenei érdeklődés felkeltése, zenei ízlésformálás és esztétikai fogékonyság kialakítása. Néphagyományok ápolása. Fontos, hogy a gyermekeink fedezzék fel a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét.

A megvalósítás tartalma:

- néphagyományokból kiinduló nevelés, népszokások megismerése
- zenei képességek, készségek kialakítása, fejlesztése: hallás, ritmus érzék, emlékezet, alkotókészség
- esztétikus, harmonikus mozgás formálása
- igényes, a magyar dallamvilágnak megfelelő választás

A fejlesztés tartalma:
Kiválasztás a csoport érdeklődésének és korosztályának megfelelően.

- népi mondókák
- népi dalos játékok
- népszokások az ünnepekhez kapcsolódva
  (szüret, lucázás, regölés, farsang, komatálazás)
- pünkösdölő
- zenei szókincsbővítés
- élő hangszeres zeneválasztás
- értékes népdalanyag választás, zenehallgatás
- rögtönzött hangszerek készítése
- gyermekeink megismertetése a különböző hangszerekkel az óvodában

A készségfejlesztés zenei elemei:

- a tiszta hangképzés
- az egyenletes lüktetés – ritmushangszerek használata
- a dallam és ritmusmotívum visszaadása
- a hangmagasság / magas- mély/ érzékelése, éneklése
- tempó / gyors- lassú /
- a gyermeket körülvevő világ zörej és zenei hangjai

Szervezeti formái:
A csoport összetételét figyelembe véve, az adott alkalomra tervezett anyag alapján lehet:

- kezdeményezés az óvodapedagógus által
- a gyermekek spontán szerveződése
- kötött tevékenység

7632-Pécs, Gárdonyi Géza u. 2/1 OM azonosító:202691 Adószám: 18940891-1-02

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Szívesen énekeljen, játsszon dalos játékokat
- Egyöntetű, tiszta éneklés, szövegkiejtés
- Tudjon természetes tempóban, tempót tartva járni
- Képes legyen dallamot visszaénekelni
- Különböztesse meg, legyen képes hangoztatni éneklés, mondókázás során a halk-hangos, a magas-mély, lassú-gyors fogalom párokat.
- mozdulatokkal, egyszerű ritmus hangszerek használatával fejezze ki az egyenletes lüktetést és a dalok mondókák ritmusát.
- képes legyen egyszerű tánclépéseket, táncos mozdulatokat végezni
- dalmotívum alapján ismerje fel a dalokat
- ismerje meg néhány hangszer nevét és hangját
- tudja megkülönböztetni a környezet zörejhangjait
- próbáljon szövegekhez dallamot improvizálni, dallamhoz mozgást, játékot kitalálni
- a zeneóvoda, tehetséggondozás segítik az iskolaválasztást.

5.4. Rajzolás, mintázás, kézi munka

A vizuális nevelés segíti a gyerekeket abban, hogy kifejezzék magukat és megértsenek másokat nonverbális úton. Megtanulják értelmezni az ábrázolás egyezményes jeleit melyek segítik a szavak nélküli önkifejezést. A képek, színek és formák segítenek nekik kifejezni érzéseiket és gondolataikat.

Az óvodások aktívan fedezik fel a világot, és a vizualitás révén képessé válnak arra, hogy megfigyeljék és értelmezzék azt. A vizuális képességek összesége segíti jobban megérteni a különböző tárgyak és jelenségek működését.

A gyerekeknek az alkotásokban megvalósíthatják saját ötleteiket, legyen az festés, rajzolás vagy bármilyen kézműves technika.

Az elért eredmények növelik önbizalmukat, önbecsülésüket, a sikeres művészeti vagy kreatív tevékenységek során tapasztalt sikerélmények segítenek nekik abban, hogy pozitív önképet alakítsanak ki magukról.

Célja:

Vizuális képességek megalapozása. A gyermekek esztétikai érzékenységének, szép iránti nyitottságának, igényességének alakítása, kreativitásának, önkifejezésének fejlesztése Érzékelés, észlelés, figyelemkoncentráció, finommozgások, monotónia tűrés fejlesztése, a későbbi írásoktatás alapjainak megerősítése.

Feladata:

- Finom motorikus képességek fejlesztése
- Szem-kéz koordináció fejlesztése
- A tapintás észlelés alakítása
- Vizuális képességek megalapozása
    - vizuális emlékezet
    - vizuális összehasonlítás térben és síkban
    - vizuális sorakoztatás
    - esztétikai ízlésfejlesztés
    - önálló próbálkozások támogatása

A fejlesztés tartalma:

- a gyermek alkotó tevékenységéhez szükséges feltételek megteremtése
- az anyagok, eszközök folyamatos biztosítása
- különféle anyagok beszerzése és felhasználási módjuk megismertetése
- új technikák megmutatása, gyakorlása
- esztétikus tárgyak készítése
- a rácsodálkozás alkalmainak megteremtése
- eszközök biztonságos kezelésének megismertetése
- az óvónő segíti a gyermek képalakító készségének egyéni látásmódjának megindulását.

A gyermek életkora, fejlettsége alapján az alábbi technikák választhatók:

- **Rajzolás:**
  - zsírkrétával: firkálás, formaalakítás, díszítés, vonalgyakorlatok, átdörzsölés
  - színes ceruzával: firkálás, forma alakítás, vonalgyakorlatok
- **Festés:**
  - gombfestékkel, temperával, acryl festékkel,
  - foltfestés, lenyomatok, összefolyatások, forma alakítás
- **Mintázás:**
  - gyurmázás, agyagozás, gipszöntés,
  - képlékeny anyagok megmunkálása
- **Kézimunka:**
  - papír, textil, origami, leporelló, képalakítás, varrás, gyöngyfűzés,
  - természetes anyagokkal való foglalatoskodás, termésmozaik készítése

7632-Pécs, Gárdonyi Géza u. 2/1 OM azonosító:202691 Adószám: 18940891-1-02

Szervezeti formái:
Kötött vagy kötetlen formában. Az óvodapedagógus teremtse meg annak lehetőségét, hogy minden gyermek megalkothassa elképzeléseit.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- örül alkotásainak és a közösen elkészített alkotásainak
- téralakításban ötletes
- rácsodálkozik a szép látványra, tud gyönyörködni benne
- jellemző a színgazdagság
- tud beszélni a látott, megfigyelt alkotásokról

5.5. Mozgás

„A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.” (ONAP 2013.)

Célja:
Rendszeres mozgással, a mozgás szeretetére épülő egészséges életmód és életvitel megalapozása.

Feladata:
- az eltérő szükségletű gyermekek mozgásigényének kielégítése
- anatómiai-élettani szempontokat érvényesítő rendszer
- a természetes mozgáskedv fenntartása, a mozgás megszerettetése
- motoros képességeik, fizikai erőnlét fejlesztése

A figyelemkoncentráció, a mozgáskészség, a manuális és beszédkészség, alkalmazkodás különféle módszerek segítségével már a születés pillanatától fejleszthető és fejlesztendő.

„A közoktatás reformja és sikeressége nem kezelhető anélkül, hogy ne néznénk szembe azokkal a tényekkel, melyek a szociális, gazdasági depriváció, és az ezzel szoros összefüggést mutató kora gyermekkori fejlődési szükségletek okán az iskolába kerülés idejére nagyrészt meghatározzák a későbbi iskolai sikereket vagy sikertelenségeket."
(Herczog Mária: Koragyermekkori fejlesztés)

Mozgásfejlesztő projektünk részletes bemutatása

Sporttevékenységeken keresztül

Célja: A mozgás különböző elemeinek, sporttevékenységek szakszerű bemutatása, az óvodai mozgásfejlesztés során alapvető célunk a gyermekek mozgásigényének kielégítése, a mozgástapasztalatok bővítése. Célunk továbbá minél szélesebb kör számára megteremteni a fejlesztés lehetőségeit, mivel a közoktatás magában nem elegendő a tehetséggondozásra.

Feladata: Heti rendszerességgel, megbízott sportpedagógus vezetésével és irányításával, az óvodapedagógusok aktív részvételével, külső helyszínen vezetett foglalkozásokon keresztül megvalósuló mozgásfejlesztés. Nagy hangsúlyt fektetünk a szociális készségek, képességek fejlesztésére. Ezek az évek meghatározó fontosságúak a gyermek tanulási képességeinek és énképének kialakulásában.

Komplex fejlesztésen keresztül

A tanulási problémákért az esetek túlnyomó többségében /65-70%/ az idegrendszer alulszervezettsége a felelős. A mozgásfejlődés és az idegrendszer érése között szoros kapcsolat van, hiszen a gyermek mozgásának fejlődése egy-egy életszakaszban a központi idegrendszer egy-egy meghatározott területének irányítása alatt áll. Ha a különböző mozgásminták közül valamelyik kimarad, vagy nem rögzül be eléggé, akkor az ehhez tartozó érzékelő- és irányító központok nem fognak megfelelően fejlődni, differenciálódni. Abban az esetben, ha az idegrendszer alulszervezettsége több területen is bekövetkezik, akkor ez tanulási nehézséget, viselkedési problémát vonhat maga után.

Erre nyújt megoldást a komplex mozgásterápia, hiszen az óvodás kor a mozgás/újra/tanulás, a téri tájékozódás és az egyensúlyi rendszer fejlődésének szenzitív időszaka, ebben az életkorban a mozgáson keresztül tudjuk a leghatékonyabban fejleszteni a sikeres tanuláshoz szükséges részképességeket.

A mozgásfejlesztő foglalkozások során fontos szerepet kapnak (a teljesség igénye nélkül):

- a nagymozgásokkal kísért feladatok, melyek elősegítik a gyermek testtudatának kialakulását, a négy végtag mozgásának összekoordinálását stb. A testséma kialakulása, a testrészek megismerése elengedhetetlen az „énkép" megszületéséhez. Minél pontosabb a testkép annál hatékonyabb a test tudatos irányítása.
- a térbeli tájékozódás fejlesztése. A térben való tájékozódásban a saját testünk a kiinduló pont, a gyermek saját térbeli helyzetének tudatosítása teszi lehetővé az irányok megkülönböztetését. A testrészek mozgatása megérintése, megnevezése közben szerzett tapasztalatok mindezt nagyban elősegítik. Erre szolgálnak például a mozgással kísért testrészsoroló mondókák, énekek, a"ragasztó"játékok, amikor meghatározott testrészeiket kell össze érinteniük. Minden alkalommal sor kerül azokra a játékokra is melyeknél lényeges szempont a gyermekek térben elfoglalt helye a térben való mozgás közbeni helykeresés, egymás kerülgetése. Ilyen például „tűz- víz-repülő", a színkereső futójáték, a Mókus, mókus ki a házból
- szem-kéz, szem-láb koordináció fejlesztése: célba dobás babzsákkal, labdajátékok, ugróiskola
- dominanciák erősítése, keresztező mozgások gyakorlása: kúszás, mászás, hó angyal

Nagycsoportos korban kiemelt szerepet kapnak a finommozgások fejlesztésére irányuló játékos feladatok, melyekkel a kéz izmainak differenciált mozgatását gyakorolhatják a gyermekek. Nagycsoport elején kivétel nélkül minden gyereknél elvégezzük a Kulcsár Mihályné által kidolgozott 34 pontból álló komplex iskolaérettségi vizsgálatot, hogy az eredmény függvényében személyre szabottan is megkaphassák az iskolába készülő ovisok a megfelelő fejlesztést.

A mozgásfejlesztő projekt feladata:

- mozgásbiztonság kialakítása
- testi ügyesség fejlesztése, eszközök használata
- koncentráció, koordináció javítása
- térbeli tájékozódás segítése
- kapcsolatteremtés a testi kommunikációval

Gimnasztika:

Célja:

- testi erősítés
- kitartás fejlesztése /mentális, fizikai/
- koncentrációs készség kialakítása
- céltudatosság alapozása

Feladata:
- alapvető gimnasztikai gyakorlatok
- ügyességfejlesztés
- izomzaterősítés
- önfegyelem fejlesztés

„A világmindenség keletkezésekor született meg a tánc, is mint amaz ősi szerelem kísérő tüneménye. Mert a csillagok kartánca és a bolygóknak az állócsillagokhoz való viszonya, ritmikus kapcsolódásaik és mozgásuk harmonikus rendje ennek az elsőszülött táncnak példaszerű megnyilvánulásai." (Lukianos)

Kötelező foglalkozás:
- Tervszerű, rendszeres ráhatás a testgyakorlatok tudatos alkalmazása sportpedagógus/óvodapedagógus irányításával
- A fentiekben említett fakultatív tehetséggondozás szakember irányításával
- Fakultatív úszás heti egy alkalommal

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:
- A gyerekek megszeretik a mozgást, kitartóak mozgásos tevékenységben
- Kialakult térészlelésük, helyzetfelismerő és ritmusérzékük
- Megtanulják felismerni testi képességeik határait, a veszélyhelyzet és azok megelőzését.
- Új mozgásformákat ismernek meg és a régiek tökéletesednek.
- Mozgástevékenységekkel kapcsolatos ismereteiket, jártasságaikat, képességeiket.
- Képesek alkalmazni a mindennapi életben, különböző tevékenységi formákban

5.6. A külső világ tevékeny megismerése

Szemléletünkben a koncentrikus tartalom elrendezés, a tervezett tanítás-tanulási folyamat biztosítása érvényesül, mint a gyermek előtt egyre szélesebbé táguló világ befogadása-befogadtatása. A fokozatosság a „lépésről-lépésre" történő ismeretszerzés és tevékenység megszervezését biztosítja.

„A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét. A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza." (ONAP 2013.)

Célja:
A gyerekek sokféle tevékenykedésén alapuló tapasztalatszerzéssel ismerjék meg a természeti, társadalmi és tárgyi környezet tulajdonságait, mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseit, törvényszerűségeit.

Feladata:
- Pozitív emocionális kötődés kialakítása a környezet megismerésére,
- Esztétikai értékek befogadása
- Természetvédelemre való nevelés
- Logikus gondolkozás megalapozása
- A gyermeki kíváncsiság, a felfedezési vágy kielégítése
- Matematikai érdeklődés felkeltése, ok- okozati összefüggések felismerése

A fejlesztés tartalma:
A környező világ megismerésének vágya áthatja a gyermek életét, az óvodai élet egészét. Biztosítani kell a gyerekek számára azokat az ismeretszerzési lehetőségeket, ami a természeti és társadalmi környezetben való biztonságos eligazodásukhoz szükséges. Csak ily módon sikerül különválasztani a valóságos és képzeletbeli elemeket.

Ismeret és tapasztalatszerzés lehetőségei:
- séta, kirándulások, látogatások,
- szemléltetés (témakörökhöz kapcsolódó videó, könyv)

Témakörök:
<u>Évszakok:</u>
- jellegzetességei, változásainak hatása a növényekre, állatokra, emberekre,
- évszakok szerinti munkák, kísérletek
- évszakokhoz kapcsolódó hagyományok, ünnepek
- a 4 természeti elem feldolgozása

<u>Növények:</u>
- növekedés, táplálkozás, szaporodás
- gondozás, felhasználás
- színek, formagazdagság

<u>Állatok:</u>

7632-Pécs, Gárdonyi Géza u. 2/1 OM azonosító:202691 Adószám: 18940891-1-02

- életmód, mozgás, táplálkozás
- állatok gondozása, állatvédelem
- szerető gondoskodás a kölyökállatok iránt

Élő-élettelen fogalma
- kísérletek, összehasonlítás

Testünk:
- emberi test felépítése, életműködése, testséma
- munkára való alkalmasság, emberi munka fontossága és eredményessége
- egészséges életmód, táplálkozás, mozgás, sport

Család:
- családtagok, életkor, növekedés, gyermeknevelés
- munkamegosztás, szerepek, foglalkozások
- napszakok, életritmus

Közlekedés:
- szárazföld
- vízi
- légi eszközök
- gyalogos közlekedési szabályok

Természet és környezetvédelem:
- élettér védelem- növények, állatok, emberek
- környezetszennyezés hatása az élővilágra
- természet gondozása

Illem:
- alapvető viselkedési kultúra elsajátítása

Matematikai témakörök 3-7 éves korban

Halmazok:
- összehasonlítás tulajdonságok szerint
- összehasonlítás becsléssel, párosítással
- számosságok megállapítása /tőszámok/

- bontások részhalmazra
- elemeik csoportosítása tulajdonságaik szerint
- egyesítés
- tulajdonságaik változtatása

Relációk
- mennyiségek összehasonlítása becsléssel, méréssel
- kisebb, nagyobb, ugyanakkora
- magasabb, rövidebb, ugyanolyan magas
- hosszabb, rövidebb, ugyanolyan hosszú
- szélesebb, keskenyebb, ugyanolyan széles
- nehezebb, könnyebb, ugyanolyan nehéz
- előtte, mellette, jobbra, balra, mögött, fölött, alatt, között
- elemek rendezése, sorszámnév, sorozatok

Geometria:
- kör, gömb, kocka, négyzet, téglatest, téglalap
- a logikai játék alkalmazása
- térbeli élmények
- hosszúság mérése egységekkel

A tervezett és spontán szerzett matematikai tapasztalatok egymástól elválaszthatatlan, egymást kiegészítő folyamatok.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyerekek tudják alkalmazni az alapvető viselkedési formákat, a kulturált élet szokásait.
- Képesek érzékelni a természeti és a társadalmi környezetben bekövetkezett változásokat.
- Felismerik az elemi összefüggéseket, az ok- okozati viszonyokat, törvényszerűségeket.
- Képesek észrevenni, meglátni a szépet, a természet értékeit.
- A mindennapi élet során szerzett tapasztalatait felhasználja és célszerűen hasznosítja.

5.7. Munka jellegű tevékenységek

„Amikor a munka jellegű feladatok elvégzése örömteli, sikert hozó tevékenység, akkor a gyermekek saját személyükkel kapcsolatos feladatok elvégzésétől fokozatosan eljutnak addig, hogy a közösségért is szívesen vállalnak feladatot. A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű

játékos tevékenység – az önkiszolgálás, a segítés az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése." (ONAP 2013.)

Célja:

Munkavégzés közben fejlődjön a gyermekek személyisége, alakuljon ki a munkához szükséges készségei, önállósága, kitartása, értelmi képessége. Legyen képes másokkal együtt, bizonyos célért erőkifejtést végezni, elvárt tevékenységnek eleget tenni, együttműködni, (munka)szabály szerint tevékenykedni, befejezni az elkezdett tevékenységet, tűrni az esetleges monotóniát, koncentráltan figyelni.

Feladata:

Az egyes munkafajták megismertetése, megszerettetése. Az óvónő fokozatosan vezesse be, biztosítsa állandóságát, folyamatosságát. Az óvónő vegye figyelembe a gyerekek egyéni sajátosságait, képességeit a megbízások során. A felnőtt példaadásával, reális értékelésével segítse és bíztassa a gyerekeket a feladat pontosabb megoldására. Játékos kedvükre, segítőkészségükre építve ébresszen kedvet a további önként vállalt munkára.

Feltételek megteremtése:

Az óvónő teremtse meg a nyugodt, kiegyensúlyozott munkához szükséges légkört, / hely, idő, eszköz/ közben teljes önállóságot biztosítson a gyermekeknek. Szoktassa rá a gyereket, hogy a munkához szükséges eszközöket rendben tartsák.

A fejlesztés tartalma:

- Az önkiszolgálás magába foglalja a gyerekek mindennapi szükségleteinek önálló kielégítését /öltözködés, testápolás, étkezés terén/
- Minden gyermek bekapcsolódik a csoportszoba rendjének helyreállításába a játékok elrakásába.
- Alkalomszerű munka a nap folyamán bármikor adódik melyet a gyerekek megbízatásként önként vállalt feladatként végeznek.
- A naposság közösségi megbízatás. Bevezetni akkor lehet, mikor a gyermek az önkiszolgálás terén megfelelő szinten áll.
- Az udvarrendezés évszakonként különböző tevékenységre nyújt lehetőséget.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Felismeri a munka szükségességét, fontosságát, célirányultságát és örömét leli benne.
- Kialakul feladattudata, felelősségérzete, önállóan vállal feladatokat.

- Megbecsüli mások munkájának eredményét.
- Önállóan használja az eszközöket és tisztában van az azok használatával járó veszélyekkel.

5.8. A tevékenységben megvalósuló tanulás

„Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.” (ONAP 2013.)

Célja:

A gyerekek testi, szellemi és szociális készségeinek, képességeinek harmonikus fejlesztése.

Feladata:

- A minél több érzékszervet aktivizáló, sokoldalú cselekedtetésben alapuló tapasztalatszerző tevékenykedtetés.
- a gyermekek megismerési vágyának, kíváncsiságának, érdeklődésének kielégítése
- a tudás, tanulás iránti vágy felébresztése
- a gyerekek egyéni képességeinek kibontakoztatása

A megvalósítás tartalma:

Az óvoda minden pillanata alkalmas arra, hogy a gyerekek spontán vagy irányított módon tanuljanak. A tanulás az óvodáskorban összekapcsolódik a játékkal, a gyerekjáték közben észrevétlenül tanul.

A gyermekeknek a tanuláshoz szükséges:

- meleg, szeretetet és megértést sugárzó óvodai környezet
- a gyermekek személyiségének ismerete
- az alapos és átgondolt szokás és szabályrendszer
- tevékenységre serkentő motivációk
- egyénre szabott feladatok
- a felnőttek példamutatása- modellkövetés
- a különböző képességek fejlesztésére szolgáló általános és speciális eszközök.

A spontán tanulási helyzetek mellett szükség van az óvónő által kezdeményezett tervszerű tanulásra is valamennyi tevékenységi formában.
- egyéni
- kis csoportos
- minden gyerekre vonatkozó

Szervezeti formája:
- kezdeményezés
- kötelező foglalkozás
- csoportközi

Az óvodapedagógusok döntik el, hogy csoportjukban melyik forma alkalmazása célszerű: függ a gyerekek életkorától, a csoport összetételétől, egyéni adottságaitól és az óvodapedagógus beállítottságától.

A fejlesztés területei:
- kommunikáció
- társas kapcsolatok és alkalmazkodási képességek kialakulása
- koordinálás /egyensúly, téri tájékozódás, differenciálás
- érzékelés, észlelés
- zenei képességek
- matematikai képességek
- finom motorikus- és sztereoginosztikus képesség

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyerekek képesek koruknak, képességeiknek megfelelően kommunikálni, önállóan konkrét, ismert jelenségek esetében következtetni, ítéletet alkotni.
- Kialakul cselekvő, képszerű szemléletes és nyelvi gondolkodásuk.
- Felfedezik a konkrét összefüggéseket, ok- okozati viszonyokat.
- Szándékos figyelmük eléri a 10-15 percet.
- Kialakul feladattudatuk.
- Tapasztalataikat alkalmazzák problémahelyzetekben.
- Alakul a gyermek normákhoz való viszonya.
- Megértik és elfogadják játszótársaik elgondolását, tevékenységük logikáját.
- Vállalnak számukra kevésbé érdekes, kedvezőtlenebb szerepeket is, tudnak veszteni és
- játszótársaiknak engedelmeskedni.
- Értékelik és megbecsülik az önmaguk és társaik által készített eszközöket.

7632-Pécs, Gárdonyi Géza u. 2/1 OM azonosító:202691 Adószám: 18940891-1-02

- Ismereteiket gondolati síkon is képesek megfogalmazni, kifejezni.
- Könnyen teremtenek kapcsolatot, bátran kommunikálnak felnőttekkel és társaikkal.
- Képesek minden helyzetben megértetni magukat.
- Szókincsük aktív, metakommunikációs jelzéseket értik, használják.
- Törekszik többféle megoldás keresésére.
- A könnyen elterelő figyelem helyébe a szándékos figyelem lép, képessé válik a verbális tanítás befogadására.

Az iskola előkészítő foglalkozások célja:

A foglalkozásokon a mindenkori nagycsoportos gyerekek vesznek részt, ahol a gyermekeket olyan rutinná alakuló készségekkel ruházzuk fel, ami az iskolakezdés nehézségein átsegíti őket, mint a figyelem koncentráció életkoruknak, illetve az iskolai feladatoknak megfelelő idejének kialakítása, a feladatok megoldásában folyamatos és akaratlagos figyelem és érdeklődés megtartása, ezek idejének növelése, térben és időben való tájékozódás, ami majd a heti-, napi,- illetve órarend könnyebb átállását, megértését szolgálja. A figyelem mellett az önfegyelem kialakítása, hogy az iskolapadban a 45 perces tanórákat majd képes legyen végig ülni, pillanatnyi érzelmeit, ötleteit képes legyen megfelelő időben és helyzetekben kinyilvánítani.

Szóbeli kifejezőkészség, mely a tanárokkal, társakkal való helyes és eredményes kommunikációt elősegíti, hogy minél pontosabban meg tudja fogalmazni, el tudja mondani érzéseit, ki tudja fejezni vágyait, akaratát.

Rövid és hosszú távú memória fejlesztésére szolgáló feladatok megoldásán keresztül a magabiztosság kialakítása, hogy a gyermek bizonyos feladatokban jártassak, legyenek, ne okozzon nehézséget a feladathoz való hozzáállás.

Az önértékelés kialakítása is fontos cél, hogy érzékelje a többiekhez képest az elvégzett feladatot mennyire sikerült megoldania, sikertelen feladatmegoldás esetén bizalommal kezdje újra, ne keseredjen el, ne adja fel, érezze az elégedettséget, örömet, büszkeséget a már megoldott feladatok által. A kihívásokat ne nehézségeknek, problémáknak, hanem egy-egy érdekes, megoldandó feladatnak lássa. Megoldani pedig minden feladatot meg lehet, csak ki kell találni, hogy azt épp miként.

Eredmények:

A gyermekek képessé váltak egyre hosszabb ideig kitartani, koncentrálni, rutinossá váltak a feladatok megoldásában, egyre kevesebb instrukcióval kellett őket ellátni. Különböző játékos feladatok megoldásán keresztül eljutottunk a feladatlapok használatáig. Az eddigi visszajelzések egyértelműen azt bizonyítják, hogy az iskola előkészítésben részesült gyermekek ügyesebben, rutinosabban veszik az iskolai akadályokat. Magabiztosabbak, bátrabbak, kitartóbbak, könnyen illeszkednek az iskolai elvárásokhoz és a szülők is elégedettebbek.

Egyéni fejlődés nyomon követésének alapelvei:

Az óvoda alapfeladata, hogy a rá bízott gyermekből a lehető legtöbbet hozza ki a nála töltött 3-4 év alatt. Ahhoz viszont, hogy a maximumot tudja nyújtani az intézmény szükséges, hogy a gyermekeket ismerjük meg, minden gyermeket egyéniségként kezeljünk, és a hozzá vezető utat megtaláljuk. Ezért tartjuk fontosnak, hogy a ránk bízott gyermek képességszintjét, kiinduló állapotát ismerjük, illetve az évek múlásával pontos képet alakítsunk ki minden gyermekről. Ehhez szükséges a gyermek és környezetének minél teljesebb megismerése, fejlődésének nyomon követése, mérése, fejlődési ütemének rögzítése.

Miután egy „kezdeti képet" megkaptunk a gyermekről, így tervezhetjük az egyéni érési folyamathoz igazított, differenciált fejlesztési feladatokat, lehetőség szerint a családdal összhangban. Az óvodánkba érkező gyermekek többsége a fenntartó által működtetett bölcsődéből érkezik, így az esetleges hiányosságok, problémák kiküszöbölése, maga a fejlesztés, a felzárkóztatás, már körülbelül 2 éves kortól vagy korábban is elkezdődik. Ez az egységes szerkezet rengeteg előnnyel jár.

A gyermek fejlődését az erre szolgáló **fejlődési lapon** tudjuk nyomon követni az óvodába lépéstől az iskolakezdésig. Erre a célra használjuk az egyéni fejlődési lapokat, megfigyelési szempontsort, mely abban segíti mindennapi munkánkat, hogy az óvodai élet szabad és szervezett tevékenységei alkalmával tetten érjük a gyermekek jellegzetes viselkedésformáit, fejlettségi szintjét. A megfigyelési szempontsor kiterjed a gyermekek általános viselkedésére, foglalkozások alatti viselkedésére, méri az egyes mozgásfejlettségi szinteket, feltárja a szociális érettség szintjét, vizsgálja a gyermekek értelmi, érzelmi-akarati fejlettségét, nyelvi kompetenciájának mutatóit, továbbá segítséget nyújt a rajzkészség szintjének megállapításához, testtudat, testséma mutatóinak megismeréséhez.

A fejlődési lapok vezetése segíti a problémák korai felismerését, a mielőbbi egyéni fejlesztés megkezdését. Fontos, hogy vezessük és az ebben rögzített információkat folyamatosan felhasználjuk munkánk során.

A fejlődési lapokon a mindennapi életben, tudatosan megfigyelt fejlettségi szinteket rögzítjük.

A gyermek tudatos megfigyelése mellett az óvodapedagógus saját munkájának eredményességét is nyomon tudja követni, illetve a gyermek folyamatos fejlődését elsősorban önmagához, de társaihoz, saját korosztályához képest is tudja viszonyítani.

A felmérések alapján mutatkozó eltéréseket a gyermekhez igazodva szükség szerint korrigáljuk. Az óvodai nevelési folyamat eredményeként eljutnak a gyermekek az óvodáskor végére az iskolakezdéshez szükséges fejlettségi szintre.

6. HAGYOMÁNYOK, ÜNNEPEK

Hagyományos ünnepeink, egyéb rendezvényeink:

- Halloween
- Márton-nap
- Luca-nap
- Mikulás
- Advent
- Karácsony
- Újév
- Farsang
- Húsvét
- Anyák napja
- Gyermeknap
- Évzáró-ballagás
- Gyermekek születésnapjainak megünneplése

Zöld jeles napok:

- Állatok Világnapja
- Víz Világnapja
- Föld Napja
- Madarak és fák napja

Programjaink az ünnepi készülődés jegyében:

- adventi koszorú, fenyődíszek készítése
- Húsvét előtti tojásfestés, batikolás
- Anyák napjára képkészítés, virágkészítés (origami)

Rendszeres látogatásaink:

- Gyermekkönyvtár
- Múzeumok
- Állatkert és Terrárium
- Bóbita bábszínház

7. GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelésének elősegítése, a gondozás biztosítása, veszélyeztetettségének megelőzésére irányuló tevékenység, mindezeknek a pedagógiai, jogi, egészségügyi és szociális tennivalóknak az összessége.

Alapelveink:

- érvényesítjük a gyermekek törvényben meghatározott jogait;
- kiemelten fejlesztjük az érzelmi, akarati és szociális képességeket, készségeket;
- tiszteletben tartjuk és erősítjük a családi nevelést;
- folyamatosan együttműködünk a családdal, segítőkkel (mindez a szülők tudtával);
- tapintatos, személyes kapcsolatot alakítunk ki a titoktartási kötelezettség betartásával.

Területek:

- általános preventív gyermekvédelem;
- speciális óvodai gyermekvédelem;
- a felzárkóztatás a rászoruló gyermekeknél;
- a tehetséggondozás.

Célja:

- feltárni mindazon körülményeket, amelyek a gyermekek fejlődését hátrányosan befolyásolják;
- a gyermekek problémáit minél korábban felismerjük, és minél hatékonyabban kezeljük, megelőzve súlyosabbá válásukat;
- a gyermek veszélyeztetettségének felismerése, a felismerést követően a veszélyeztetettség megszüntetése az intézmény által rendelkezésre álló eszközökkel, valamint az intézményen kívüli együttműködő partnerekkel;
- a gyermek személyiségének, emberi méltóságának és jogainak tiszteletben tartása, és védelem biztosítása a fizikai és lelki erőszakkal szemben.

Feladata:

- a gyermeki jogok biztosítása valamennyi gyermek számára, melynek során az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód követelményei érvényesülnek;
- a családi és óvodai háttérből adódó hátrányok feltárása, segítség a hátrányok csökkentéséhez és kompenzálásához a családgondozás és egyéni bánásmód keretei között;
- szakintézmények bevonása kiemelten a sajátos nevelési igényű gyerekek esetében;
- a tanköteles korú gyerekek óvodából való tartós távollét okának feltárása, ezek orvoslása az intézmény által alkalmazható eszközökkel;
- az integrált nevelés törvényi vonatkozásainak megismerése, a gyermek-védelemmel kapcsolatos jogszabályi változások nyomon követése;
- a Házirendben megfogalmazott védő-óvó feladatok teljesítése;
- a differenciálásra épülő nevelés, tanulás, a hátrányos, veszélyeztetett és sajátos nevelési igényű gyerek sérültségi fokát figyelembe véve speciális, egyénre szabott fejlesztés;
- kapcsolattartás a családdal, a szülőkkel, segítőkkel való együttműködés;

Esélyegyenlőség:

Az esélyegyenlőség elsősorban az egyenlő hozzáférés azonos módon való biztosítását, az egyenlő bánásmódot jelenti. Az egyenlő esélyek biztosítása azt mondja ki, hogy a valódi esélyegyenlőség létrejöttéhez szükséges olyan feltételek megteremtése, melyek nemcsak látszatra, hanem eszközökkel támogatottan teremtik meg a hozzáférést. Vagyis tenni kell azért, hogy mindenkinek valóban lehetősége legyen a felkínált javakból részesülni. Az egyenlő esélyeket tehát az intézmények mindennapi munkájában napi gyakorlat formájában szükséges biztosítani. Felmenő rendszerünkkel, pedagógiai hitvallásunkkal és gyakorlatunkkal sokat teszünk a neveltjeink esélyegyenlősége érdekében. Kiindulás pontunk és pedagógiai szemléletünk például hasonlít a gyógypedagógusok gyermekszemléletéhez, miszerint nem életkorok szerint várjuk a „teljesítményeket", hanem minden gyermeket a maga adottságai szerint kívánjuk megismerni és fejleszteni. A szeretet-pedagógiánk egyik bizonyítéka, hogy időt hagyunk a gyermek megismerésére, és ezt az időt egyáltalán nem korlátozzuk.

Kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása a 15/2013. EMMI rendelet 30. § (1) a)-k), (2) a)-d), e) pontja szerint valósul meg. Óvodánk törekszik a korai tehetség-felismerés után, a kiemelten tehetséges gyermekek számára biztosítani azt a különleges bánásmódot, ahol átlag feletti általános vagy speciális képességeiket, magas fokú kreativitásukat, és a bennük lévő feladat iránti erős motivációt, elkötelezettséget kibontakoztathatják.

8. MELLÉKLETEK

A nevelési program végrehajtásához szükséges eszközök és felszerelések jegyzéke
A helyiségek berendezése segíti a környezetbarát, valamint az egészséges életmód megalapozását, természetes anyagok alkalmazásával.

Mozgásfejlesztés eszközei csoportokban
A gyermekek létszámának megfelelő babzsákok, labdák, karikák, ugrálókötél, szalag, valamint a tornaszertár eszközei.

Szerepjáték eszközei csoportonként
Babakonyhabútor, pólyázó szekrény, babakocsik, mózeskosarak, babaágyak, babák, játékállatok, boltos sarok, fodrászat, autók (különböző méretű) orvosi felszerelések

Konstrukciós, építő, barkácsoló játékok
Fa és műanyag építők, legó és egyéb összerakós játékok, szerelőjátékok, gyöngyfűzők

Fejlesztőjátékok
Memóriajáték, puzzle, formakereső, dominó, párkereső, képbeillesztő

Szabályjátékok, társasjátékok, kártyák

Munkajellegű eszközök
Vesszőkosár, kissöprű, gereblye, lombsöprű, ásó, kapa, partvis, szemeteslapát, és az eszközök tárolására szolgáló állvány. A szelektív hulladékgyűjtéshez minden csoportszobába külön kisméretű kuka.

Külső világ tevékenység megismerését segítő eszközök
Nagyítók, távcsövek, mikroszkóp, könyvek, tablók, érzékelőjátékok, földgömb, térkép és a szertár különböző eszközei természet, zöldsarok minden csoportszobában.

Művészeti nevelést segítő eszközök
Irodalmi, anyanyelvi nevelés eszközei, fakanálbábok, ujjbábok, kesztyűbábok, mesekönyvek, leporellók, bábparavánok, egyéb kellékek.

Vizuális nevelés eszközei:
Ollók, ecsetek, ragasztók, színes papír, kartonok, zsírkréta, színes ceruza, gyurma, festékek.

Az ének-zenei nevelés eszközei
Ritmushangszerek, CD lejátszó, óvodapedagógus hangszere

A fejlesztő-nevelőmunkát segítő eszközök
Állatok világa, Emberek világa, Növények világa, Közlekedés világa, KRESZ játék, KRESZ dominó, Tanterem makett, súlyjáték, hangzó dobozok, illat játék, kiválasztó doboz, tapintós játék, tapintós dominó, fejlődés puzzle, arc puzzle, test puzzle, transzformációs játék, kirakó készlet, síkidom készlet, sík és térmértani modell, logikai készlet, geometriai formák, piramis, lyukas tábla, mágnes tábla, diavetítő, színes rúd készlet, bábfigurák, ujjbábok, maszkok, bábparaván, TV, CD-rádió, hangszerek, hangvilla, furulya, dob, xilofon és különböző ritmusfejlesztő hangszerek

Óvodai könyvtár
Könyvtári állomány, gyerekirodalom, pedagógiai-pszichológiai, egyéb.

Mozgásfejlesztés eszközei a tornaszobában
Bukfenc szőnyeg, gerenda, tornapad, billenő hinta, forgó korong, egyensúlyozó gördeszka, téglakészlet, műanyag téglák és rudak, ugráló labda, labda, különböző méretű karika, különböző vastagságú kötelek, trambulin, mászó alagút, különböző méretű szivacs labdák, bóják,

Bútorzat és egyéb berendezés
Óvodai fektetők, gyermekszékek, fényvédő függöny a csoportban, szőnyegek, felnőttszékek, gyermekasztalok.

Játszóudvar
Mozgásfejlesztő játékok, mászókák, babaházak, közlekedési eszközök, futó biciklik, rollerek, csúszda, sátor, rajzasztal, fedett játszótér.

Felnőttek munkavégzéséhez szükséges eszközök
Porszívó, takarítógép, különböző kerti szerszámok és takarítás eszközei, mosogatógép, számítógép, nyomtató.

7632-Pécs, Gárdonyi Géza u. 2/1 OM azonosító:202691 Adószám: 18940891-1-02

9. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A Pedagógiai Programot az igazgató készíti el a köznevelési intézmény nevelőtestületének és a fenntartó megbízásával közreműködő szakértő bevonásával. A fenntartói jóváhagyást követően a 6/2024. számú határozata alapján lép hatályba. A hatálybalépéssel egyidejűleg hatályát veszíti a nevelőtestület és fenntartó által korábban jóváhagyott Pedagógiai Programja.

HATÁLYOS: 2026. szeptember 1. napjától visszavonásig

A dokumentum nyilvános!

Megtalálható az óvoda honlapján: https://orgonacska.hu/

Megtekinthető az óvodaigazgató irodájában.

.....

Kis Luca Tekla

mb. óvodaigazgató

Pécs, 2026. 09.01.

7632-Pécs, Gárdonyi Géza u. 2/1 OM azonosító:202691 Adószám: 18940891-1-02